# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- להבין שהשאלה היא טקסט שיש לקרוא ולנתח לפני מתן תשובה
- לתרגל את חמשת השלבים לפירוק שאלה בצורה עקבית
- לזהות את ממד השאלה (איתור, פרשנות, הערכה) ולהתאים את סוג התשובה
- לכתוב תשובות מלאות הכוללות את כל חלקי ההוראה בשאלה

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

### חלק א' – פרק 1 • שאלה כטקסט: נושא, מידע והוראה – מכירים את הרעיון

1. נכון – זהו העיקרון המרכזי של השיטה – גם שאלה קצרה בנויה כמו טקסט
2. לא נכון – לפי השלב הראשון בשיטה צריך לקרוא את כל השאלה לפני שעונים
3. נכון – למשל המשפט 'בפסקה 3 מסופר על...' נותן מידע מוכן לתשובה

### חלק ב' – פרק 1 • שאלה כטקסט: נושא, מידע והוראה – מזהים את החלקים

1. ציינו יום, שעות ומקום
2. מידע

### חלק ג' – פרק 1 • שאלה כטקסט: נושא, מידע והוראה – מפרקים וכותבים

1. ההוראה: להביע דעה ולנמק; נדרשות שתי סיבות מהטקסט

### חלק ד' – פרק 2 • חמשת השלבים בפירוק שאלה – זיהוי השלבים

1. ג – חמישה
2. ב – קוראים את השאלה עד הסוף

### חלק ה' – פרק 2 • חמשת השלבים בפירוק שאלה – התאמת שלבים

- 1 – ג (קוראים את השאלה לאט, אפילו פעמיים)
- 2 – ד (בודקים איזה מידע כבר כתוב בתוך השאלה עצמה)
- 3 – ב (מסמנים את מילת השאלה ואת המילים שמגדירות את המשימה)
- 4 – א (מנסחים מה צריך לעשות ומזהים את ממד השאלה)

### חלק ו' – פרק 2 • חמשת השלבים בפירוק שאלה – יישום וכתיבה

1. מילות השאלה: מתי, איפה, ציינו. התשובה צריכה לכלול שלושה חלקים: יום, שעות ומקום.

### חלק ז' – פרק 3 • מילות שאלה וממדי השאלה – מכירים את הממדים

1. א – איתור מידע
2. ב – להסביר סיבה

### חלק ח' – פרק 3 • מילות שאלה וממדי השאלה – בודקים הבנה

1. נכון – נימוק הוא הסבר הסיבה, ולכן חייב לכלול "כי..."
2. לא נכון – הבעת דעה שייכת לממד ההערכה והביקורת, לא לאיתור מידע

## חלק ט' – פרק 3 • מילות שאלה וממדי השאלה – מתאימים מילה לממד

- 1 – ג (איתור מידע)
- 2 – ד (פרשנות והיסק)
- 3 – א (הערכה וביקורת)
- 4 – ב (איתור מידע)

## חלק י' – פרק 3 • מילות שאלה וממדי השאלה – השלמה

- 1. איתור מידע
- 2. פרשנות והיסק

## חלק י"א – פרק 4 • תרגול לפי טקסטים מסוגות שונות – הכרת חמש הסוגות

- 1 – ד (מודעה)
- 2 – ג (כתבה)
- 3 – ב (מאמר מידע)
- 4 – א (בלוג)

## חלק י"ב – פרק 4 • תרגול לפי טקסטים מסוגות שונות – מאפייני הסוגות

- 1. נכון – מודעה נועדה להזמין ולעדכן בפרטי אירוע: יום, שעה ומקום
- 2. לא נכון – זהו מאפיין של בלוג, לא של כתבה – כתבה מביאה מידע עובדתי מהצד

## חלק י"ג – פרק 4 • תרגול לפי טקסטים מסוגות שונות – זיהוי הממד בשאלה

- 1. א – איתור מידע
- 2. ב – פרשנות והיסק

## חלק י"ד – פרק 4 • תרגול לפי טקסטים מסוגות שונות – כתיבת שאלות לפי הסוגה

## חלק ט"ו – פרק 5 • חידון מהיר: זיהוי ממד – מכירים את שלושת הממדים

- 1. ב – שלושה
- 2. א – איתור מידע
- 3. ג – הערכה וביקורת

## חלק ט"ז – פרק 5 • חידון מהיר: זיהוי ממד – מיון מילות שאלה

- 1 – ב (איתור מידע)
- 2 – ג (פרשנות והיסק)
- 3 – ד (הערכה וביקורת)
- 4 – א (פרשנות והיסק)

## חלק י"ז – פרק 5 • חידון מהיר: זיהוי ממד – תרגול מהיר בזמן

- 1. נכון – התשובה כתובה במפורש בטקסט.
- 2. לא נכון – זו שאלת דעה ונימוק, לכן היא שייכת לממד הערכה וביקורת.

## חלק י"ח – פרק 5 • חידון מהיר: זיהוי ממד – כתיבה ויישום

- 1. איתור מידע
- 2. הערכה וביקורת

## חלק י"ט – פרק 6 • חזרה מסכמת וכרטיס יציאה – נכון או לא נכון

- 1. נכון – שלב 1 מבקש לקרוא לאט ולא לקפוץ לתשובה
- 2. לא נכון – מספר בשאלה = מספר החלקים הנדרשים בתשובה

## חלק כ' – פרק 6 • חזרה מסכמת וכרטיס יציאה – התאמת שלבים

- 1 – ב (קוראים את השאלה עד הסוף, לאט ואפילו פעמיים)
- 2 – א (בודקים איזה מידע אפשר להפיק מהשאלה עצמה)
- 3 – ד (מסמנים את מילת השאלה ואת המילים שמגדירות את המשימה)
- 4 – ג (עונים במשפט מלא ובודקים שעניתי על כל חלק)

## כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה מזכירה נושא, מידע והוראה בלשון התלמיד/ה
- זיהוי נכון בין איתור מידע לפרשנות או הערכה, עם דוגמה מהטקסט שנלמד
- תשובה הכוללת את כל החלקים שהשאלה דרשה, עם בדיקה עצמית בסוף

**טיפים להפעלה:**

- אפשר לפרוס את החוברת על פני כמה שיעורים - פרק אחד או שניים לשיעור, עם חזרה קצרה בתחילת כל מפגש
- להציג את חמשת השלבים כפוסטר קבוע בכיתה ולחזור אליו בכל תרגול חדש
- לתלמידים/ות המתקשים אפשר להשתמש בגרסת חנ״מ עם שלוש אפשרויות ופתיח משפט במקום שאלה פתוחה
- מומלץ לסיים כל פרק בכרטיס יציאה קצר כדי לבדוק הבנה לפני המעבר לפרק הבא

# חוברת תרגול – השאלה כטקסט

? השאלה כטקסט

חט״ב · חנ״מ

**תוכן החוברת**

1. פרק 1 – שאלה כטקסט: נושא, מידע והוראה
2. פרק 2 – חמשת השלבים בפירוק שאלה
3. פרק 3 – מילות שאלה וממדי השאלה
4. פרק 4 – תרגול לפי טקסטים מסוגות שונות
5. פרק 5 – חידון מהיר: זיהוי ממד
6. פרק 6 – חזרה מסכמת וכרטיס יציאה

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת הזו תתרגלו איך לקרוא שאלה כמו טקסט – לאט ובתשומת לב. בכל פרק תמצאו דוגמאות מהטקסטים השונים, ותוכלו לסמן, לזהות ולענות לפי חמשת השלבים.

**בנק מילים:** הערכה וביקורת | ציינו יום, שעות ומקום | מידע | פרשנות והיסק | איתור מידע | איתור מידע

## 1 חלק א' – פרק 1 • שאלה כטקסט: נושא, מידע והוראה – מכירים את הרעיון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | שאלה היא טקסט קצר שיש בו נושא, מידע והוראה | ☐ | ☐ |
| 2 | אפשר להתחיל לענות על שאלה בלי לקרוא אותה עד הסוף | ☐ | ☐ |
| 3 | לפעמים חלק מהתשובה כבר כתוב בתוך השאלה עצמה | ☐ | ☐ |

## 2 חלק ב' – פרק 1 • שאלה כטקסט: נושא, מידע והוראה – מזהים את החלקים

השלימו את המילה החסרה.

**1.** בשאלה 'מתי ואיפה יתקיים יום הספורט והנתינה? ציינו יום, שעות ומקום' ההוראה היא: _____

**2.** כאשר בשאלה כתוב 'בפסקה 2 מסופר על...' זהו חלק של _____ שכבר ניתן בתוך השאלה עצמה

## 3 חלק ג׳ – פרק 1 • שאלה כטקסט: נושא, מידע והוראה – מפרקים וכותבים

ענו בקצרה.

**1.** קראו את השאלה: 'לדעתכם, מדוע חשוב שבני נוער יישנו מספיק שעות? נמקו בעזרת שתי סיבות מהטקסט.' כתבו מהי ההוראה ומהו מספר הסיבות הנדרש

_____

_____

_____

## 4 חלק ד׳ – פרק 2 • חמשת השלבים בפירוק שאלה – זיהוי השלבים

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** כמה שלבים יש בשיטת פירוק השאלה?

(א) שלושה (ב) ארבעה (ג) חמישה

**2.** מה עושים בשלב הראשון של פירוק השאלה?

(א) מסמנים מילות שאלה (ב) קוראים את השאלה עד הסוף

(ג) עונים במשפט מלא

## 5 חלק ה׳ – פרק 2 • חמשת השלבים בפירוק שאלה – התאמת שלבים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** שלב 1 | ___ | **א.** מנסחים מה צריך לעשות ומזהים את ממד השאלה |
| **2.** שלב 2 | ___ | **ב.** מסמנים את מילת השאלה ואת המילים שמגדירות את המשימה |
| **3.** שלב 3 | ___ | **ג.** קוראים את השאלה לאט, אפילו פעמיים |

| | | |
|---|---|---|
| **4.** שלב 4 | ___ | **ד.** בודקים איזה מידע כבר כתוב בתוך השאלה עצמה |

## 6 חלק ו' – פרק 2 • חמשת השלבים בפירוק שאלה – יישום וכתיבה

ענו בקצרה.

**1.** קראו את השאלה: 'מתי ואיפה יתקיים יום הספורט והנתינה? ציינו יום, שעות ומקום.' סמנו את מילות השאלה וכתבו כמה חלקים צריכים להיות בתשובה.

## 7 חלק ז' – פרק 3 • מילות שאלה וממדי השאלה – מכירים את הממדים

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מה הממד שבודק אם מצאנו פרט מפורש בטקסט, כמו שם, מספר או מקום?

א) איתור מידע  ב) פרשנות והיסק  ג) הערכה וביקורת

**2.** מילת השאלה "מדוע" מבקשת מאיתנו בעיקר...

א) למצוא מספר בטקסט  ב) להסביר סיבה  ג) להעתיק משפט שלם

## 8 חלק ח' – פרק 3 • מילות שאלה וממדי השאלה – בודקים הבנה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | מילת השאלה "נמקו" מחייבת אותנו לכתוב בתשובה את המילה "כי". | ☐ | ☐ |

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 2 | הממד "איתור מידע" דורש מאיתנו להביע דעה אישית על הטקסט. | ☐ | ☐ |

## 9 חלק ט׳ – פרק 3 • מילות שאלה וממדי השאלה – מתאימים מילה לממד

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** מה / איפה / מתי | ___ | **א.** הערכה וביקורת |
| **2.** מדוע / הסבירו | ___ | **ב.** איתור מידע |
| **3.** לדעתכם / האם נכון | ___ | **ג.** איתור מידע |
| **4.** ציינו / מצאו | ___ | **ד.** פרשנות והיסק |

## 10 חלק י׳ – פרק 3 • מילות שאלה וממדי השאלה – השלמה

השלימו את המילה החסרה.

**1.** השאלה שמבקשת פרט מדויק, כמו שם או מספר, שייכת לממד ה _____ .

**2.** כשהשאלה מבקשת "הסבירו מדוע...", היא שייכת לממד ה _____ .

## 11 חלק י״א – פרק 4 • תרגול לפי טקסטים מסוגות שונות – הכרת חמש הסוגות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** בואו בכל המשפחה: יום ספורט ונתינה! | ___ | **א.** בלוג |
| **2.** מגרש חול שהפך לגינה ירוקה | ___ | **ב.** מאמר מידע |
| **3.** לילה טוב למוח: למה בני נוער צריכים לישון | ___ | **ג.** כתבה |

| | | |
|---|---|---|
| **4.** הבלוג של מעיין: שישה שבועות, שלוש קומות וחברה אחת חדשה | ___ | **ד.** מודעה |

## 12 חלק י״ב – פרק 4 • תרגול לפי טקסטים מסוגות שונות – מאפייני הסוגות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | מטרת המודעה 'בואו בכל המשפחה' היא להזמין קוראים להשתתף באירוע | ☐ | ☐ |
| 2 | כתבה כמו 'מגרש חול שהפך לגינה ירוקה' כתובה בגוף ראשון כיומן אישי | ☐ | ☐ |

## 13 חלק י״ג – פרק 4 • תרגול לפי טקסטים מסוגות שונות – זיהוי הממד בשאלה

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** השאלה 'מתי ואיפה יתקיים יום הספורט והנתינה? ציינו יום, שעות ומקום' שייכת לממד:

א) איתור מידע  ב) פרשנות והיסק  ג) הערכה וביקורת

**2.** שאלה שמבקשת להסביר מדוע השכנים תמכו בהפיכת מגרש החול לגינה שייכת לממד:

א) איתור מידע  ב) פרשנות והיסק  ג) הערכה וביקורת

## 14 חלק י״ד – פרק 4 • תרגול לפי טקסטים מסוגות שונות – כתיבת שאלות לפי הסוגה

ענו בקצרה.

## 15 חלק ט״ו – פרק 5 • חידון מהיר: זיהוי ממד – מכירים את שלושת הממדים

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** כמה ממדים יש לשאלות על טקסט, לפי השיטה שלמדתם?

(א) שניים (ב) שלושה (ג) ארבעה

**2.** שאלה שהתשובה עליה כתובה במפורש בטקסט שייכת לממד:

(א) איתור מידע (ב) פרשנות והיסק (ג) הערכה וביקורת

**3.** שאלה שמבקשת לנמק או להביע דעה אישית שייכת לממד:

(א) איתור מידע (ב) פרשנות והיסק (ג) הערכה וביקורת

## 16 חלק ט״ז – פרק 5 • חידון מהיר: זיהוי ממד – מיון מילות שאלה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** מתי / איפה / מי | ___ | **א.** פרשנות והיסק |
| **2.** מדוע / הסבירו | ___ | **ב.** איתור מידע |
| **3.** לדעתכם / האם אתם מסכימים | ___ | **ג.** פרשנות והיסק |
| **4.** השוו בין שני דברים בטקסט | ___ | **ד.** הערכה וביקורת |

## 17 חלק י״ז – פרק 5 • חידון מהיר: זיהוי ממד – תרגול מהיר בזמן

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | השאלה ״מה שם הכתבה?״ שייכת לממד איתור מידע. | ☐ | ☐ |
| 2 | השאלה ״האם לדעתכם ההחלטה הייתה נכונה? נמקו״ שייכת לממד איתור מידע. | ☐ | ☐ |

## 18 חלק י״ח – פרק 5 • חידון מהיר: זיהוי ממד – כתיבה ויישום

השלימו את המילה החסרה.

**1.** השאלה ״כמה ילדים השתתפו באירוע?״ שייכת לממד _____ כי התשובה כתובה בטקסט.

**2.** כדי לענות על שאלת _____ צריך לנמק את התשובה במילה ״כי״.

## 19 חלק י״ט – פרק 6 • חזרה מסכמת וכרטיס יציאה – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | השלב הראשון בשיטה הוא לקרוא את השאלה עד הסוף, ואפילו פעמיים | ☐ | ☐ |
| 2 | מספר בשאלה, כמו 'שתי דוגמאות', אינו קשור למספר החלקים שצריך בתשובה | ☐ | ☐ |

## 20 חלק כ׳ – פרק 6 • חזרה מסכמת וכרטיס יציאה – התאמת שלבים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** שלב 1 | ___ | **א.** בודקים איזה מידע אפשר להפיק מהשאלה עצמה |
| **2.** שלב 2 | ___ | **ב.** קוראים את השאלה עד הסוף, לאט ואפילו פעמיים |
| **3.** שלב 3 | ___ | **ג.** עונים במשפט מלא ובודקים שעניתי על כל חלק |
| **4.** שלב 5 | ___ | **ד.** מסמנים את מילת השאלה ואת המילים שמגדירות את המשימה |

**כרטיס יציאה**

אני יודע/ת להסביר מהם שלושת החלקים שיש בכל שאלה

אני יכול/ה לזהות לאיזה ממד שייכת שאלה נתונה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀